

KONVENCIJA O OLAKŠANJU PRISTUPA SUDOVIMA IZ 1980.*¹ (IZVACI)

POGLAVLJE I. SUDSKA POMOĆ

Članak 1.

Državljeni bilo koje države ugovornice te osobe s redovnim boravištem u nekoj od država ugovornica, imaju pravo korištenja sudske pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima u svakoj državi ugovornici, uz iste uvjete kao da su i sami državljani te države ili da u njoj imaju redovno boravište.

Osobe na koje se odredbe iz prethodnog stava ne primjenjuju, no redovno im je boravište bilo u jednoj od država ugovornica u kojoj je sudski postupak pokrenut ili će biti pokrenut, imaju pravo korištenja sudske pomoći uz uvjete predviđene u prethodnom stavu ako je predmet spora izlazi iz tog prijašnjeg redovnog boravišta.

U državama u kojima sudska pomoć postoji u upravnim, socijalnim ili poreznim stvarima, odredbe ovog članka primjenjivat će se i na postupak pred nadležnim sudovima u tim predmetima.

Članak 2.

Odredbe članka 1. primjenjuju se i na pravni savjet, uz uvjet da je molitelj prisutan u državi u kojoj se traži savjet.

Članak 3.²

Svaka država ugovornica određuje središnji organ čiji je zadatak primanje zahtjeva za sudsku pomoć što se podnose i po kojima se postupa u skladu s ovom konvencijom.

Savezne države i države koje imaju više pravnih sistema mogu odrediti više središnjih organa. Ako je središnji organ kojem je zahtjev podnesen nenadležan, taj dostavlja zahtjev nadležnom središnjem organu te države ugovornice.

Članak 4.

* Redakcijski pročišćeni tekst. Konvencija je objavljena u Sl. l. bivše SFRJ MU 4/1988. Notifikacijom o sukcesiji Hrvatska je postala strankom Konvencije 8. listopada 1991. (NN MU 4/1994).

¹ Prema podacima od 27. lipnja 2000., konvenciju su ratificirale slijedeće države: Bosna i Hercegovina, Finska, Francuska, Hrvatska, Makedonija, Nizozemska, Slovenija, Španjolska, Švedska i Švicarska.
Prema podacima od 27.6.2000., konvenciji su pristupile slijedeće države: Bjelorus, Bugarska, Estonija, Latvija i Poljska.

² Hrvatska je naznačila kao nadležni organ, u skladu sa člancima 3. i 4. Konvencije, svoje Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Svaka država ugovornica određuje jedan ili više otpremnih organa čiji je zadatak da zahtjeve za sudsku pomoć proslijeđuju nadležnome središnjem organu zamoljene države.

Zahtjev za sudsku pomoć proslijeđuju se, bez intervencije bilo kojega drugog organa, prema obrascu iz priloga ove konvencije.

Odredbe ovog članka ne sprečavaju podnošenje zahtjeva diplomatskim putem.

Članak 5.

Ako se podnositelj zahtjeva za sudsku pomoć ne nalazi u zamoljenoj državi, može podnijeti svoj zahtjev otpremnom organu u državi ugovornici svog redovnog boravišta ne dirajući u druge načine po kojima može podnositi svoj zahtjev nadležnom organu zamoljene države.

Zahtjev se sastavlja u skladu s obrascem koji je priložen ovoj konvenciji. Uz zahtjev se podnose i svi nužni dokumenti, ne dirajući u pravo zamoljene države tražiti, u odgovarajućem slučaju, daljnje obavijesti ili dokumente.

Svaka država ugovornica može izjaviti da njezini središnje organ zaduženom za primanje zahtjeva, prima zahtjeve što se podnose na druge načine ili drugim putem.

Članak 6.

Otpremni organ pomaže podnositelju zahtjeva kako bi se osiguralo da su zahtjevu priložene sve obavijesti i dokumenti koji su, prema znanju tog organa, prijeko potrebni za razmatranje zahtjeva. Taj organ provjerava njihovu formalnu ispravnost.

Ako mu se čini da je zahtjev očito neosnovan, otpremni organ može odbiti daljnje dostavljanje zahtjeva.

Navedeni organ, u odgovarajućem slučaju, pomaže podnositelju zahtjeva dobivanje besplatnog prijevoda dokumenta.

Taj organ odgovara na zahtjeve za dopunskim podacima koje traži središnji organ zadužen za primanje zahtjeva zamoljene države.

Članak 7.

Zahtjev za sudsku pomoć, dokumenti koji je potkrepljuju te sva saopćenja kao odgovor na traženje dopunskih podataka, sastavljaju se na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika zamoljene države ili se popraćuju u prijevodu na jednom od tih jezika.

Međutim, ako je u državi moliteljici nije moguće doći do prijevoda na jezik zamoljene države, ta zamoljena država prihvaća dokumente sastavljene na francuskom ili engleskom jeziku ili koji su popraćeni prijevodom na jednom od tih dvaju jezika.

Saopćenja koja vrši središnji organ zadužen za primanje zahtjeva mogu biti sastavljena na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika te države, na engleskome ili francuskom jeziku. Međutim, kad je zahtjev što ga dostavi otpremni organ sastavljen na francuskome ili engleskom jeziku, ili je uz zahtjev priložen prijevod na jednom od tih jezika, saopćenja središnjeg organa zaduženog za primanje također se sastavljaju na jednom od tih jezika.

Troškove prevođenja što su nastali primjenom prethodnih stavaka snosi država moliteljice. Međutim, ako su u odgovarajućem slučaju prijevodi učinjeni u zamoljenoj državi, ta država nema pravo tražiti povrat troškova.

Članak 8.

Središnji organ zadužen za primanje zahtjeva odlučuje o sudskoj pomoći ili poduzima potrebne mjere da bi o tome odlučio nadležni organ zamoljene države.

Taj središnji organ prosljeđuje zahtjeve za davanje dopunskih podataka otpremnom organu i obavještava ga o svakoj eventualnoj teškoći u vezi s razmatranjem zahtjeva i o donesenoj odluci.

Članak 9.

Ako osoba koja traži sudsku pomoć ne boravi u nekoj od država ugovornica, može uputiti svoj zahtjev konzularnim putem, ne dirajući u druge načine na koji bi ta osoba mogla podnijeti zahtjev nadležnom organu zamoljene države.

Svaka država ugovornica može izjaviti da će njezin središnji organ zaduženom za primanje primiti zahtjeve što se podnose na druge načine ili drugim sredstvima.

Članak 10.

Dokumenti podneseni primjenom ovog poglavlja oslobođeni su svake legalizacije ili drugih sličnih formalnosti.

Članak 11.

U okviru ovog poglavlja besplatne su intervencije nadležnih organa što se tiče prosljeđivanja, primanja ili odlučivanja o zahtjevu za sudsku pomoć.

Članak 12.

Zahtjevi za sudsku pomoć razmatraju se po hitnom postupku.

Članak 13.

Kad je u skladu sa člankom 1. odobrena sudska pomoć, dostavljanje dokumenta u bilo kojem obliku u bilo koju drugu državu ugovornicu, u vezi s postupkom korisnika sudske pomoći, ne povlači nikakvu naknadu. To se primijenjuje i na zamolnice i prikupljanje obavijesti o socijalnom stanju, izuzimajući naknade što se plaćaju vještacima i prevodiocima.

Kad je, u skladu sa člankom 1, nekoj osobi odobreno korištenje sudske pomoći u postupku u jednoj državi ugovornici pa je donesena odluka u tom postupku, ta osoba ima pravo na sudsku pomoć, bez ponovnog razmatranja, u svakoj drugoj državi ugovornici u kojoj traži priznanje ili izvršenje te odluke.

POGLAVLJE II. CAUTIO IUDICATUM SOLVI I NAPLATA SUDSKIH TROŠKOVA

Članak 14.

Od fizičkih ili pravnih osoba s redovnim boravištem u nekoj od država ugovornica, koje se pred sudom druge države ugovornice pojavljuju kao tužitelji ili umješaci, ne može se zahtijevati polaganje kaucije ili depozita bilo u kojem obliku samo zbog toga što je riječ o strancima ili što te osobe nemaju prebivalište ili redovno boravište u državi u kojoj je spor pokrenut.

Isto se pravilo primjenjuje na plaćanje koje bi se tražilo bilo od tužitelja ili umješaca na ime osiguravanja sudskih troškova.

Članak 15.

Odluka o plaćanju sudskih troškova i naknada, donesena u jednoj od država ugovornica protiv osobe koja je oslobođena kaucije, depozita ili plaćanja prema članku 14. ili u skladu sa zakonom države u kojoj je postupak pokrenut postaje, na zahtjev vjerovnika, besplatno izvršna u svakoj drugoj državi ugovornici.

Članak 16.

Svaka država ugovornica određuje jedan ili više otpremnih organa zaduženih da središnjem nadležnom organu zamoljene države dostave zahtjeve za izvršenje odluka utvrđenih u članku 15.

Svaka država ugovornica određuje središnji nadležni organ za primanje takvih zahtjeva i za poduzimanje odgovarajućih mjere kako bi se u tom pogledu donijela konačna odluka.

Savezne države i države u kojima postoji više pravnih ustroja mogu odrediti više središnjih organa. Ako središnji organ kojem je zahtjev dostavljen nije nadležan, taj prosljeđuje zahtjev nadležnome središnjem organu u zamoljenoj državi.

Zahtjev u okviru ovog članka prosljeđuju se bez posredovanja bilo kojega drugog organa, ne dirajući u dostavljanje zahtjeva diplomatskim putem.

Prethodne odredbe ne sprečavaju vjerovnika da izravno podnose zahtjev za izvršenje, osim ako zamoljena država izjavi da se tome protivi.

Članak 17.

Zahtjevu za izvršenje iz članka 15. prilaže se :

- a) otpravak dijela odluke u kojem su naznačena imena i svojstvo stranaka te dispozitiv koji se odnosi na troškove ili naknade ;
- b) bilo koji dokument kojim se dokazuje da se odluka ne može podovrći redovnom pravnom lijeku ;
- c) ovjereni prijevod, koji odgovara izvorniku tih dokumenata, na jezik zamoljene države, ako ti dokumenti nisu sastavljeni na tom jeziku.

Nadležni organ zamoljene države donosi odluku u vezi sa zahtjevom za izvršenje bez saslušanja interesiranih stranaka. On se ograničava na provjeru da li su dokumenti podneseni. Na zahtjev podnosioca zahtjeva, taj organ određuje visinu troškova za potvrdu i prijevod, i ti se troškovi smatraju sudskim troškovima. Ne može se zahtijevati nikakva legalizacija ni slične formalnosti.

Protiv odluke koju je donio nadležni organ stranke mogu podnijeti žalbu samo u skladu s pravom zamoljene države.

POGLAVLJE III. KOPIJE ISPRAVA I SUDSKIH ODLUKA

Članak 18.

Državljeni jedne države ugovornice te osobe s redovnim boravištem u jednoj od država ugovornica u građanskim i trgovačkim predmetima mogu dobiti u bilo kojoj drugoj državi ugovornici, uz iste uvjete kao i državljani te druge države, po potrebi, kopije ili izvode iz javnih registara i sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim predmetima ili i mogu te isprave legalizirati.

POGLAVLJE IV. LIŠAVANJE SLOBODE I ZAŠTITNE MJERE

Članak 19.

Lišavanje slobode, kao način izvršenja ili kao zaštitna mjera, ne može se, u građanskim i trgovačkim predmetima primjenjivati na državljane jedne države ugovornice ili na osobe s redovnim boravištem jednoj od država ugovornica, ako se te mjere ne mogu primjenjivati na državljane te države. Svaka činjenica na koju bi se mogao pozvati državljanin s redovnim boravištem u toj državi da bi postigao obustavu lišenja slobode, može se istaknuti s istim učinakom državljanina države ugovornice ili osobe s redovnim boravištem u jednoj od država ugovornica, čak i kad je riječ o djelu koje je počinjeno u inozemstvu.

POGLAVLJE V. OPĆE ODREDBE

Članak 21.

Nijedna odredba ove konvencije, osim odredaba članka 22, ne može se tumačiti kao ograničavanje prava koja se odnose na područja koja uređuje Konvencija koja se mogu dati osobi po pravu neke države ugovornice ili u okviru neke druge konvencije kojoj je ta država stranka ili će postati strankom.

Članak 22.

Ova konvencija zamjenjuje, u odnosima između država koje je budu ratificirale, članak 17. do članka 24. Konvencije o građanskom postupku, potpisane u Haagu 17. srpnja 1905, ili članak od 17. do članka 26. Konvencije o građanskom postupku, potpisane u Haagu 1. ožujka 1954, za države koje su strane ugovornice jedne ili druge konvencije, čak iako je izjavljena rezerva po drugog stavka članka 28. pod c).

Članak 23.

Dopunski sporazumi konvencijama iz 1905. i 1954. godine, što su ih zaključile države ugovornice, također će se primjenjivati i na ovu konvenciju ako su joj suglasni, osim ako se interesirane države drugačije se sporazume.

Članak 24.

Svaka država ugovornica može izjavom naznačiti jezik ili jezike koji nisu predviđeni čl. 7. i 17, na kojima mogu biti sastavljeni ili prevedeni dokumenti koji se upućuju središnjem organu.

(...)

Članak 28.

Svaka država ugovornica može, pri potpisivanju, ratifikaciji, prihvaćanju i odobravanju Konvencije ili pristupanju Konvenciji, pridržati pravo da iz primjene članka 1. izuzme osobe koje nisu državljani neke države ugovornice, već imaju redovno boravište u nekoj od država ugovornica, ali ne u onoj koja je pridržala to pravo odnosno osobe koje su u državi koja si je pridržala navedeno pravo imale redovno boravište, ako između države koja si je pridržala to pravo i države čiji je državljanin molitelj sudske pomoći ne postoji uzajamnost.

Pri potpisivanju, ratifikaciji, prihvaćanju i odobravanju Konvencije ili pristupanju Konvenciji, svaka država ugovornica može si pridržati pravo isključenja:

- a) upotrebe engleskoga, francuskog ili obaju jezika, što je predviđeno člankom 7. stavom 2;
- b) primjene odredaba članka 13. stava 2;
- c) primjene odredaba Poglavlja II;
- d) primjene članka 20.

Ako je država učinila rezervu :

- e) po stavku a b) ovog članka, izuzimajući upotrebu engleskog i francuskog jezika, svaka druga država na koju djeluju ta rezerva, može primijeniti isto pravilo u odnosu na državu koja je tu rezervu stavila;
- f) po stavku 2 b) ovog članka, svaka druga država može odbiti primijeniti članak 13. stav 2. na državljane države koja je rezervu stavila i na osobe s redovnim boravištem u toj državi;
- g) po stavku 2 c) ovog članka, svaka druga država može odbiti primijeniti odredbe iz Poglavlja II. na državljane države koja je rezervu stavila i osobe s redovnim boravištem u toj državi.

Nikakve druge rezerve nisu dopuštene.

Svaka država ugovornica može, u svako doba, povući rezervu koju je stavila, s tim da o tome obavijesti Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Nizozemske. Učinak rezerve prestaje prvog dana trećeg mjeseca nakon navedene obavijesti.

Članak 29.

Svaka država ugovornica saopćava, bilo pri predaji instrumenta o ratifikacije, pri prihvaćanju, odobravanju ili pristupanju, bilo naknadno, Ministarstvu vanjskih poslova Kraljevine Nizozemske organe predviđene člancima 3, 4. i 16.

Po potrebi, ona na isti način obavještava Ministarstvo o :

- a) izjavama predviđenim člancima 5, 9, 16, 24, 25, 26. i 33;
- b) svakom povlačenje i promjenu navedenih saopćenja i izjava;
- c) povlačenje svake rezerve.

Članak 30.

Obrasci što se priložu ovoj Konvenciji mogu se mijenjati odlukom Posebne komisije što je saziva glavni tajnik Haške konferencije a na koju se pozivaju sve države ugovornice i sve države Haške konferencije. Prijedlog izmjena obrazaca uključuje se u dnevni red koji se prilaže pozivu na sastanak.

(...)

DODACI

KONVENCIJI O OLAKŠANJU MEĐUNARODNOG PRISTUPA SUDOVIMA

MODELI OBRAZACA

Dodatak Konvenciji

OBRAZAC ZA PROSLJEĐIVANJE ZAHTJEVA ZA DOBIVANJE SUDSKE POMOĆI

Konvencija o olakšanju međunarodnog pristupa sudovima, potpisana u Haagu, 25. listopada 1980.

Identitet i adresa organa zaduženog
da prosljedi molbu

Adresa tijela zaduženog za
primanje

Potpisano tijelo zaduženo da prosljedi zahtjev ima čast Središnjem organu zaduženom za primanje dostaviti zahtjev za dobivanje sudske pomoći, kao i njegov dodatak (izjavu koja se odnosi na ekonomsku situaciju podnositelja zahtjeva), u skladu s poglavljem I. navedene konvencije.

Eventualne primjedbe koje se odnose na zahtjev i izjavu:

Druge primjedbe:

Sastavljeno u _____ dana _____

Potpis i pečat

OBRAZAC UZ KONVENCIJU

OBRAZAC ZAHTJEVA ZA DOBIVANJE SUDSKE POMOĆI

Konvencija o olakšanju međunarodnog pristupa sudovima, potpisana u Haagu, 25. listopada 1980.

1. Ime i adresa podnosioca zahtjeva za dobivanje sudske pomoći
2. Sud pred kojim je pokrenut ili će biti pokrenut postupak (ako je poznat)
3. a) predmet(i) spora; iznos spora – po potrebi
b) ako je potrebno, popis isprava koje su od značaja za pokrenuti postupak ili za postupak koji se namejra pokrenuti*
c) ime i adresa protivne stranke*
4. Rokovi i datumi u vezi s postupkom što imaju pravne posljedice za podnosioca zahtjeva te zahtjevaju posebnu hitnost pri razmatranju zahtjeva*
5. Svaka druga korisna informacija
6. Sastavljeno u _____ dana _____
7. Potpis podnosioca zahtjeva

* Nepotrebno precrtati.

Dodatak zahtjevu za dobivanje sudske pomoći

IZJAVA KOJA SE ODNOSI NA GOSPODARSKU SITUACIJU PODNOSIOCA ZAHITJEVA

I. Osobna situacija

8. Prezime (djevojačko prezime, ako je potrebno)
9. Ime (a)
10. Datum i mjesto rođenja
11. Državljanstvo
12. a) Redovno boravište (datum početka boravljenja)
b) Prijašnje redovno boravište (datum početka i prestanka boravljenja)
13. Osobni podaci (neoženjen/neudana, oženjen/udana, udovac/udovica, razveden/razvedena, razdvojen/razdvojena)
14. Ime i prezime supruga
15. Ime, prezime i datum rođenja djece koju interesirana osoba uzdržava
16. Druge osobe koje interesirana osoba uzdržava
17. Dodatne obavijesti o obiteljskoj situaciji

II. Financijsko stanje

18. Profesionalna djelatnost
19. Ime i adresa poslodavca ili mjesto obavljanja profesionalne djelatnosti

20. Prihodi	podnosioca zahtjeva	bračnog druga	osoba koje koje podnosilac zahtjeva uzdržava
a) plaća, nadnica (uključujući primanja u naturi)	_____	_____	_____
b) mirovina, invalidska mirovina, uzdržavanje, renta, doživotna renta	_____	_____	_____
c) primanja na osnovi nezaposlenosti	_____	_____	_____
d) prihodi od profesija koje nisu pod stalnom plaćom	_____	_____	_____
e) prihodi od vrijednosnih papira i pokretne imovine	_____	_____	_____
f) prihodi od zemljišta i nekretnina	_____	_____	_____
g) drugi izvori prihoda	_____	_____	_____
21. Nepokretna imovina	podnosioca zahtjevae osobe	bračnog druga	osobe koje zainteresirana osoba uzdržava
(navesti vrijednost(i) i izdatak(ke))	_____	_____	_____
22. Druga imovina	zainteresirane osobe	supruga(e)	osobe koje zainteresirana osoba uzdržava
(vrijednosni papiri, udjeli, potraživanja, bankovni računi, poslovni fondovi itd.)	_____	_____	_____
23. Dugovanja i drugi financijski izdaci	_____	_____	_____
a) pozajmice (navesti prirodu, iznos koji			

je ostao da se plati i godiš-
nja/mjesečna plaćanja)

b) obveze uzdržavanja
(navesti mjesečne iznose)

c) stanarina
(uključujući troškove grijanja, struje, plina i vode)

d) drugi periodični izdaci

24. Porez na dohodak i doprinosi za socijalno osiguranje iz prethodne godine

25. Primjedbe podnosioca zahtjeva

26. Ako je potrebno, popis potvrđujućih ispravata

27. Ja, doljepotpisani(a), obaviješten(a) o krivičnim posljedicama u slučaju lažne izjave, potvrđujem
časću da je ova izjava potpuna i točna

28. Sastavljeno u _____ (mjesto)

29. Dana _____

30. _____ (potpis podnosioca zahtjeva)

